

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. stwierdził, że M. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek PAWIKA P. S. od dnia 1 marca 2015 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wszczął postępowanie administracyjne w sprawie zgłoszenia M. S. do obowiązkowych ubezpieczeń (...) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek PAWIKA P. S.. W toku postępowania ustalono, że w dniu 1 marca 2015 roku pomiędzy płatnikiem składek PAWIKA P. S. a ubezpieczoną zawarta została umowa o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego, z wynagrodzeniem 1,800,00 zł brutto miesięcznie. Z dniem 6 maja 2015 roku M. S. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. W trakcie kontroli ustalono m.in., że M. S. została zatrudniona na nowoutworzonym stanowisku pracy, a w związku z jej nieobecnością nie zatrudniono pracownika, któremu powierzono by jej zakres obowiązków. Ponadto w trakcie postępowania przedłożono jedynie dokumentację osobowo-płacową M. S. oraz dodatkowo wyjaśnienia na piśmie złożyła ubezpieczona. Ustalono także, że zgłoszenie ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych nastąpiło z przekroczeniem przepisanej terminu. Zdaniem organu rentowego zgromadzone w postępowaniu dokumenty, złożone wyjaśnienia i ustalone okoliczności przemawiają za uznaniem zawarcie umowy o pracę z M. S. przez PAWIKA P. S. za czynność pozorną, dokonaną z zamiarem uzyskania dodatkowego pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystanie z świadczeń w związku z ciążą od wyższej podstawy ich wymiaru.

/decyzja – k. 1-5 akt ZUS/

PAWIKA P. S. w dniu 29 września 2015 roku złożył odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i wskazując, że nie akceptuje ustaleń zawartych w jej uzasadnieniu. Płatnik składek podniósł, że M. S. zatrudniono z zamiarem realizacji powierzonych jej obowiązków pracowniczych na podstawie umowy na czas nieokreślony, bowiem jej przydatność jako pracownika została zweryfikowana w ramach uprzedniego zatrudnienia u płatnika. Wskazał, iż płatnik składek jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia pracownikowi za pierwszy miesiąc niezdolności do pracy, co wyjaśnia nie zatrudnienie przez nią pracownika na zastępstwo. P. S. podniósł także, że nie jest rzeczą organu rentowego opiniowanie, czy pracodawca ma potrzebę zatrudnienia pracownika, przyznając, że nie miał jej w okresie wakacyjnym. Odwołujący wskazał, że M. S. nie została zobowiązana w ramach zatrudnienia do podpisywania pism czy umów z kontrahentami firmy.

/odwołanie - k. 10-12/

W dniu 30 września 2015 roku ubezpieczona M. S. również odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że jako pracownik płatnika składek PAWIKA P. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 marca 2015 roku. Zaskarżonej decyzji zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń organu rentowego z zgromadzonym materiałem dowodowym w szczególności poprzez pominięcie dokumentów i zeznań złożonych w toku postępowania na poparcie świadczenia przez nią pracy. Tymczasem z treści ich wynika, że M. S. świadczyła pracę na rzecz przedsiębiorstwa (...), tym samym ubezpieczona i pracodawca wykonywali względem siebie obowiązki stron stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 kodeksu pracy. Wskazano, że zgłoszenie ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych po upływie przepisanej terminu nie ma znaczenia dla oceny ważności umowy o pracę. Argumentowana, że ciężar dowodu w sprawie niniejszej spoczywa na organie rentowym.

/odwołanie k. 2-4 odw./

W odpowiedzi na odwołania z dnia 2 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie przytaczając argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołania - k. 25-27/

Na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni i wnioskodawca poparli odwołania, pełnomocnik wnioskodawczyni dodatkowo wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/stanowiska 00:02:43 - 00:03:25, 00:42:36 - 00:42:54 – płyta CD k. 74/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Płatnik składek P. S. od 2005 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą PAWIKA P. S., przeważającą działalnością gospodarczą jest handel hurtowy tekstyliów. Siedziba firmy mieści się w W. przy ul. (...).

/faktury VAT k. 134-135, zeznania świadka M. Ż. 00:35:14 - 00:37:36 - płyta CD k. 74, zeznania świadka T. P. 00:39:50-00:41:59 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Wnioskodawczyni M. S. legitymuje się wykształceniem wyższym, posiada od 2010 roku tytuł magistra ekonomii w specjalizacji rachunkowość i przepisy podatkowe (Wyższa Szkoła (...), Prawa i Nauk Medycznych w K.). Nadto w 2013 roku ukończyła Zaoczną Policealną Szkołę Zawodową w K. w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy a w 2012 roku szkolenie nt. księgowość, aplikacje finansowo- kadrowe. Posiada także komunikatywną znajomość języka angielskiego, prawo jazdy kat. B i bardzo dobrą znajomość obsługi komputera. Ponadto ukończyła inne kursy.

/okoliczność bezsporna, kwestionariusz osobowy k. 150 – 150 odw., kwestionariusz osobowy k. 163-163 odw., CV k. 151-151, k. 164 – 164 odw., zaświadczenie o ukończeniu szkolenia k. 158-158 odw., świadectwo ukończenia szkoły policealnej k. 159- 159 odw., świadectwo dojrzałości k. 160-160 odw., zaświadczenie o ukończeniu kursu k. 161, dyplom ukończenia studiów wyższych k. 162/

Wnioskodawczyni posiada dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technika bezpieczeństwa i higieny pracy wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Ł. w dniu 30 sierpnia 2013 roku.

/dyplom wraz z suplementem– k. 13 – 14 odw. oraz k. 172, zeznania świadka B. S. 00:26:51 - 00:31:34 - płyta CD k. 74/

M. S. była zatrudniona uprzednio u płatnika składek w następujących okresach: od 3 października 2005 roku do 31 marca 2006 roku na podstawie umowy o staż na stanowisku sprzedawcy w sklepie (...) w K., w okresie studiów na podstawie umowy zlecenie od 6 lipca 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku na podstawie umowy o pracę na stanowisku sprzedawcy, od 1 października 2013 roku do 31 października 2014 roku na podstawie umowy o pracę na stanowisku pracownika biurowego. W okresie ostatniego zatrudnienia ukończyła sfinansowany przez płatnika składek certyfikowany kurs na samodzielnych księgowych dla średniozaawansowanych prowadzony przez Akademię Prawa Pracy i Rachunkowości Centrum (...), uzyskując kwalifikacje zawodowe w zawodach pracownika obsługi płacowej oraz specjalisty ds. rachunkowości; zamieszkiwała wówczas w W.. Ostatni stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron.

/okoliczność bezsporna, kwestionariusz osobowy – k. 150 – 150 odw., kwestionariusz osobowy k. 163-163 odw., CV k. 151- 151 odw., k. 164 – 164 odw., faktura VAT za kurs – k. 15 oraz k. 184, zaświadczenie o ukończeniu kursu – k. 16, zaświadczenia potwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych – k. 17-18, k. 167-168 oraz k. 185-186, zaświadczenie o odbyciu stażu k. 157, podanie o pracę k. 165, oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych k. 169, umowa o pracę k. 171, świadectwa pracy k. 174-175, pismo rozwiązujące umowę o pracę i porozumienie stron w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę koperta k. 176, dane o zgłoszeniach ubezpieczonego – akta ZUS, zeznania świadka B. S. 00:26:51 - 00:31:34 - płyta CD k. 74, zeznania świadka A. P. (1) 00:14:46-00:18:18 – płyta CD k. 195, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 –

płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45, 00:12:45 - 00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 - 00:06:07 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 - 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Wnioskodawczyni była zatrudniona na podstawie różnych form zatrudnienia w innych firmach w okresie od 8 czerwca 2011 roku do 11 czerwca 2012 roku oraz od 1 października 2010 roku do 31 maja 2011 roku na stanowisku pracownika biurowego a następnie stanowisku referenta ds. rozliczeń, oraz od 7 maja 2010 roku do 31 sierpnia 2010 roku na stanowisku montera.

/kwestionariusz osobowy - k. 150 - 150 odw., kwestionariusz osobowy k. 163-163 odw., CV k. 151- 151 odw., k. 164 - 164 odw., świadectwa pracy k. 153-154 odw., zaświadczenie o odbyciu stażu k. 155, umowa zlecenia k. 156/

Od 3 listopada 2014 roku wnioskodawczyni prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą M. S. (...), którą zawiesiła z dniem 1 marca 2015 roku. Siedziba firmy mieści się przy ul. (...) lok. 39 w K.. Przeważającą działalnością gospodarczą jest sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia. W ramach działalności wnioskodawczyni zajmowała się wyrobem biżuterii i ozdób. Działalność nie przynosiła dochodów.

/wpis do (...) akta ZUS, kwestionariusz osobowy - k. 150- 150 odw., kwestionariusz osobowy k. 163-163 odw., CV k. 151- 151 odw., k. 164 - 164 odw., zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45, 00:12:45 - 00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 - 00:06:07 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 - 00:22:17 - płyta CD k. 74/

M. S. i P. S. znajdują się od kilkunastu lat.

/okoliczność bezsporna/

Płatnik składek zatrudniał w 2015 roku 5 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 1.750,00 zł brutto (za wyjątkiem M. P. - 1/2 wymiaru czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 875,00 zł brutto) na stanowiskach kierowców (2), przedstawicieli handlowych (2) oraz jedną osobę w magazynie na stanowisku pracownika biurowego: P. K. (1), G. M. (do sierpnia 2015 roku), M. P., A. P. (1).

/wykaz zatrudnionych pracowników w 2015 r. k. 85, karty przychodów zatrudnionych pracowników za 2015 r. k. 86 -88, 90, informacje o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w roku 2015 z poświadczeniami odbioru k. 94-105, zeznania świadka G. M. 00:19:51 - 00:24:22 - płyta CD k. 195, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:12:45 - 00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 - 00:06:07 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 - 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Płatnik składek był obsługiwany przez zewnętrzne biuro rachunkowe.

/okoliczność bezsporna/

M. S. w spornym okresie była w ciąży, o której wiedziała od 9 marca 2015 roku. W tym dniu lekarz ginekolog rozpoznał u wnioskodawczyni 7-tygodniową ciążę. Ostatnia miesiączka przypadała na 19 stycznia 2015 roku. Termin planowanego porodu określono na 26 października 2015 roku.

/dokumentacja medyczna - koperty k. 82, 107, 110, zeznania świadka P. K. (2) 00:09:15-00:14:46 - płyta CD k. 195, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45, 00:12:45 - 00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 - 00:06:07 - płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 - 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Wnioskodawczyni M. S. w dniu 1 kwietnia 2014 roku zawarła umowę o pracę z K. S. w 1/4 wymiaru czasu pracy.

/okoliczność bezsporna, dane o zgłoszeniach ubezpieczonego - akta ZUS/

W ramach zatrudnienia u płatnika składek K. S. wnioskodawczyni M. S. zajmowała się m.in. sprzedażą towarów na aukcjach internetowych. Pracę świadczyła codziennie w godzinach wieczornych oraz w weekendy.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 1 marca 2015 roku sporządzono umowę o pracę pomiędzy PAWIKA P. S. a M. S.. Umowa przewidywała zatrudnienie wnioskodawczyni na czas nieokreślony od dnia 2 marca 2015 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego, z wynagrodzeniem 1,800,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano adres: W..

/umowa o pracę – k. 37, k. 170 oraz w aktach ZUS /

Płatnik składek w dniu 10 marca 2015 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń M. S. ze wskazaniem daty powstania obowiązku ubezpieczenia społecznego na dzień 1 marca 2015 roku.

/okoliczność bezsporna, zgłoszenie (...) P (...) k. 177, informacja o wysyłce i potwierdzeniu k. 178/

Za opóźnienie w dokonaniu zgłoszeniu wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych ponosi odpowiedzialność biuro księgowe obsługujące płatnika składek.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:12:45 -00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17, 00:22:17- 00:24:20 - płyta CD k. 74/

Sporządzono dokumentację związaną z zatrudnieniem M. S., w której znajdują się m.in.: umowa o pracę, kwestionariusz osobowy, podanie o pracę, CV.

/akta osobowe k. 150-152, 170/

Nie wystawiono zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na stanowisku pracownika biurowego, ani karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/okoliczność bezsporna, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:12:45 -00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków wnioskodawczyni.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni zawoziła dokumentację księgową płatnika składek do biura (...) raz w miesiącu – na początku miesiąca.

/zeznania świadka B. S. 00:26:51 - 00:31:34 - płyta CD k. 74, zeznania świadka A. P. (1) 00:14:46-00:18:18 – płyta CD k. 195/

M. S. zaświadczyła na sporządzonych listach obecności, że była obecna w pracy w PAWIKA P. S. we wszystkie dni robocze marca 2015 roku, we wszystkie dni robocze kwietnia 2015 roku (za wyjątkiem 2 i 3 kwietnia, w których była na urlopie wypoczynkowym) oraz w dniach 4 -5 maja 2015 roku. Pozostali pracownicy płatnika składek nie podpisywali listy obecności.

/lista obecności – k. 9, k. 19 oraz k. 187, wnioszek o urlop k. 188/

Ze sporządzonych list płac wynika, że wnioskodawczyni M. S. otrzymała w gotówce wynagrodzenie za marzec 2015 roku w wysokości 1.320,43 zł netto, za kwiecień 2015 roku w wysokości 1.320,43 zł netto, za maj 2015 roku w wysokości 1.290,51 zł netto (w tym wynagrodzenie chorobowe) oraz za czerwiec 2015 roku w wysokości 362,39 zł netto (wynagrodzenie chorobowe). Listy płac pracownicy płatnika składek w tym wnioskodawczyni podpisywali własnoręczny podpisem.

/listy płac – k. 5-8, k. 20-24 oraz k. 189-192, karta przychodów za 2015 r. k. 89, informacja o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w roku 2015 z poświadczeniem odbioru k. 91-93, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:12:45 -00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Początkowo ciąża wnioskodawczyni przebiegała prawidłowo. W trakcie kolejnej wizyty u lekarza w dniu 8 kwietnia 2015 roku stwierdzono u wnioskodawczyni nieprawidłowości w przebiegu ciąży stanowiące podstawę do wystawienia zwolnienia lekarskiego i hospitalizacji, jednakże wnioskodawczyni odmówiła przyjęcia zwolnienia. Przepisano jej leki podtrzymujące ciążę.

/dokumentacja medyczna – koperty k. 82, 107, 110, zeznania świadka P. K. (2) 00:09:15-00:14:46 - płyta CD k. 195, zeznania wnioskodawczyni 00:26:33-00:27:54 – płyta CD k. 195/

Stan zdrowia wnioskodawczyni uzasadniał przebywanie na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu. Wnioskodawczyni była hospitalizowana w sierpniu 2015 roku z powodu zagrożenia ciąży.

/dokumentacja medyczna – koperty k. 82, 107, 110, zeznania świadka P. K. (2) 00:09:15-00:14:46 - płyta CD k. 195/

Wnioskodawczyni na zwolnieniu lekarskim przebywała od 6 maja 2015 roku do dnia porodu.

/dokumentacja medyczna – koperty k. 82, 107, 110/

W maju 2015 roku płatnik składek miał trudną sytuację finansową z uwagi na istnienie szeregu nieopłaconych wierzytelności względem kontrahentów na łączną kwotę około 800.000 zł.

/zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

M. S. w dniu (...) urodziła dziecko.

/dokumentacja medyczna – koperty k. 82, 107, 110/

Płatnik składek nie zatrudnił pracownika na zastępstwo na okres niezdolności do pracy M. S.. Sam przejął obowiązki wnioskodawczyni. Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni płatnik również nie zatrudnił pracownika na stanowisku pracownika biurowego.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45, 00:12:45 -00:19:13 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Płatnik składek jest w trakcie zmiany przedmiotu działalności gospodarczej – sprzedaż chemii nabytej w Niemczech.

/zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Na dzień 31 sierpnia 2015 roku płatnik składek posiadał znaczne zadłużenie względem ZUS.

/wydruk e-mail z 31.08.2015 r. – akta ZUS/

Obrót płatnika składek w marcu 2015 roku wzrósł do około 300.000 zł.

/zeznania świadka B. S. 00:31:34 -00:32:39 - płyta CD k. 74/

Wnioskodawczyni wniosła do płatnika składek o rozwiązanie spornej umowy o pracę za porozumieniem stron, na co płatnik wyraził zgodę. Umowa uległa rozwiązaniu z dniem 3 marca 2016 roku.

/zeznania świadka B. S. 00:26:51 - 00:31:34 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawczyni 00:04:40 - 00:05:06 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:03:45 - 00:12:45 - płyta CD k. 74, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127 w zw. z 00:19:13 – 00:22:17 - płyta CD k. 74/

Wnioskodawcy rozważali ponowne nawiązanie stosunku pracy od lutego 2017 roku ze względu na możliwość zapewnienia opieki dziecku wnioskodawczyni.

/zeznania wnioskodawczyni 00:06:07- 00:06:36 – płyta CD k. 127, zeznania wnioskodawcy 00:05:06 – 00:06:07 – płyta CD k. 127/

W dniu 1 lutego 2017 roku pomiędzy PAWIKA P. S. a M. S. sporządzono umowę o pracę. Umowa przewidywała zatrudnienie wnioskodawczyni na czas nieokreślony od dnia 1 lutego 2017 roku, w ¼ wymiaru czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego, z wynagrodzeniem 1,800,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano adres: S. – telepraca.

/umowa o pracę – k. 147/

Począwszy od 1 lutego 2017 roku sporządzono oferty sprzedaży tekstyliów.

/wydruki z e-maila k. 144-148/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. dokumentacji osobowo-płacowej wnioskodawczyni M. S. z zatrudnienia w PAWIKA P. S., dokumentacji medycznej wnioskodawczyni, akt rentowych ZUS, w oparciu o zeznania świadka P. K. (2), a tylko w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania świadków B. S., M. Ż., T. P., A. P. (1) i G. M. i wnioskodawców M. S. i P. S., a mianowicie w zakresie, w jakim zeznawali na okoliczność zakresu działalności firmy płatnika składek, co do comiesięcznego kontaktu wnioskodawczyni z biurem księgowym obsługującym płatnika składek.

Sąd odmówił przede wszystkim wiary zeznaniom tych świadków i wnioskodawców w zakresie, w jakim zeznawali oni o czynnościach, jakie miała wykonywać wnioskodawczyni M. S., mających świadczyć o faktycznym wykonywaniu przez nią spornej umowy o pracę.

Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawców i świadków przede wszystkim w zakresie w jakim opisywali oni czynności, jakie ubezpieczona miała wykonywać w trakcie rzekomego zatrudnienia. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawców skarżąca miała zajmować się odbieraniem telefonów, zarządzaniem korespondencją, przekazywaniem e-maili, tworzeniem ofert za pośrednictwem e-maili, uczestnictwem w inwentaryzacji, gromadzeniem dokumentacji firmowej, faktur VAT i dostarczaniem jej do biura księgowego, pomocą przy pakowaniu zamówień a także wystawianiem faktur VAT. Nadto w piśmie z dnia 13 lipca 2015 r. skierowanym do organu rentowego (k. 36-36 odw.) wnioskodawczyni wskazała, że do jej obowiązków należało także prowadzenie kalendarza spotkań płatnika składek. Czynności te wnioskodawczyni zamieszkująca wówczas w K. miała wykonywać w siedzibie płatnika składek mieszczącej się w W. - w miejscu zamieszkania płatnika. Tymczasem odwołujący, w tym odwołująca reprezentowana w toku całego postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłosili praktycznie żadnych dowodów na wykazanie tego, że wnioskodawczyni faktycznie do pracy przystąpiła i ją świadczyła wykonując opisywane obowiązki pracownicze. Nie przedłożono w szczególności korespondencji e-mailowej wnioskodawczyni z kontrahentami płatnika składek, kalendarza spotkań płatnika z kontrahentami, wreszcie stworzonych przez nią ofert handlowych. Z kolei załączone przez wnioskodawcę w toku procesu faktury VAT (k. 134-135) nie stanowią w ocenie Sądu takiego dowodu. Nie mają także znaczenia złożone przez odwołującą wydruki z e-maila nie dotyczące spornego

okresu (tj. od 1 lutego 2017 roku). Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że wnioskodawczyni jest twórcą przedłożonych dokumentów, zwłaszcza, że nie są opatrzone podpisem wnioskodawczyni.

Strona skarżąca złożyła wniosek o przesłuchanie sześciu świadków w tym lekarza ginekologa prowadzącego ciążę wnioskodawczyni P. K. (2), prowadzącej biuro rachunkowe obsługujące płatnika składek B. S., kontrahentów wnioskodawcy M. Ż. i G. M., pracownika kontrahenta wnioskodawcy M. T. P. oraz tylko dwóch zatrudnionych u płatnika składek tj. zatrudnionego w spornym na stanowisku kierowcy G. M. i zatrudnionej na stanowisku pracownika biurowego magazynie płatnika składek w Towarzystwo (...).

Z zeznań świadków B. S., A. P. (1) i G. M. wynika jedynie, że styczność z wnioskodawczyni mieli rzadko, i że wnioskodawczyni dostarczała dokumenty księgowe do biura księgowego prowadzonego przez B. S. w W.. Przy czym z zeznań B. S. wynika, że wnioskodawczyni przed pójściem na zwolnienie lekarskie trzykrotnie na początku każdego miesiąca dostarczała jej dokumenty księgowe płatnika, natomiast z zeznań G. M. wynika, że parokrotnie zawoził wnioskodawczynię do księgowej. Nadto świadek G. M. nie potrafił określić dokładnego czasokresu zdarzeń świadczących o świadczeniu przez wnioskodawczynię pracy na rzecz płatnika składek, wskazując, że miały one miejsce w 2014 roku i na początku 2015 roku, podczas gdy sporna umowa o pracę jako datę rozpoczęcia pracy wskazuje 1 marca 2015 roku, dalej nie potrafił określić dokładnego zakresu obowiązków wnioskodawczyni, wskazując jedynie, że były to prace biurowe, nadto wskazał, że wnioskodawczynię parokrotnie widział także w magazynie płatnika w miejscowości Towarzystwo (...), podczas gdy wnioskodawczyni nie wskazywała, żeby tam wykonywała swoje obowiązki, a A. P. (1) zatrudniona właśnie w tym magazynie wskazała, że wnioskodawczyni była w magazynie rzadziej niż raz w miesiącu. Również świadek A. P. (2) nie potrafiła określić dokładnego czasokresu pracy wnioskodawczyni, nie była przy tym świadkiem wykonywania przez nią jakiegokolwiek pracy na rzecz płatnika składek. Podobnie B. S. poza comiesięcznym kontaktem z wnioskodawczynią nie była świadkiem świadczonych przez wnioskodawczynię na rzecz płatnika czynności. Z kolei świadek T. P. wskazując, że raz widział wnioskodawczynię w hurtowni odzieży, nie był w stanie określić dokładnego miejsca i czasokresu tego zdarzenia, podając miejscowość L., a dopiero po sugestii płatnika - L., nadto wnioskodawczyni nie wskazywała, że miejscem świadczenia pracy była hurtownia, w której była zatrudniona inna osoba. T. P. wskazał, że wnioskodawczyni wydawała mu dokument WZ, co nie leżało w zakresie obowiązków wnioskodawczyni, takiego rodzaju dokumentów nie przedłożono zresztą w toku procesu. Powyższe rozbieżności i niespójności świadczą o niewiarygodności zeznań powyższych świadków w zakresie świadczenia pracy przez wnioskodawczynię na rzecz płatnika składek. Zdecydowanie świadkiem świadczonej przez wnioskodawczynię pracy nie był świadek M. Ż., który wprost zeznał, że wnioskodawczyni nie zna, nadto nikt z firmy płatnika nie kontaktował się z nim w jakiegokolwiek sposób. Jego zeznania są nieprzydatne do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie i z tego względu Sąd je pominął.

Wskazać również należy na niespójność pomiędzy określeniem zajmowanego stanowiska, a czynnościami, jakie teoretycznie wykonywać miała odwołująca. M. S. zatrudniona została na stanowisku pracownika umysłowego, tymczasem deklarowany przez wnioskodawców zakres obowiązków, którego nawet nigdy nie sporządzono na piśmie dotyczył raczej stanowiska obejmującego szerszy zakres obowiązków w tym z zakresu księgowości. Niespójność związana z określeniem stanowiska pracy wnioskodawczyni nie można zostać wyjaśniona z uwagi na niesporządzenie zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych oraz karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (zaznaczyć trzeba, że szkolenie takie nie było jednak wymagane z uwagi na udokumentowane kwalifikacje wnioskodawczyni w tym zakresie). Powyższe dodatkowo przemawia za niewiarygodnością zeznań wnioskodawców.

Podkreślić także należy, że dokumentacja kadrowa ze spornego okresu zatrudnienia wnioskodawczyni przedstawiona przez zainteresowanego w postaci jedynie umowy o pracę, kwestionariusza osobowego, podania o pracę i CV potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. Ponadto wskazać należy, że nie jest ona kompletna, nie ma w niej bowiem zakresu obowiązków pracownika czy zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych. Na uwagę zasługuje nadto fakt, że w aktach osobowych wnioskodawczyni brak jest pisma rozwiązującego z nią umowę o pracę czy świadectwa pracy.

Na uwagę zasługuje także fakt posiadania przez wnioskodawczynię drugiego tytułu do ubezpieczeń społecznych w spornym okresie z tytułu zatrudnienia u K. S. w 1/4 wymiaru czasu pracy, w ramach którego wnioskodawczyni zajmowała się m.in. sprzedażą towarów na akcjach internetowych, wykonując swe obowiązki codziennie w godzinach wieczornych oraz w weekendy. Zważywszy na miejsce zamieszkania wnioskodawczyni (K.), powyższy tytuł do ubezpieczeń i konieczność dojazdu do pracy do W. na podstawie spornego zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, możliwość wykonywania pracy przez będącą w ciąży wnioskodawczynię staje się wątpliwa.

Kolejną wątpliwość Sądu budzi fakt, czy wnioskodawczyni była zdolna do pracy w wymiarze pełnego etatu na podstawie spornej umowy o pracę zwłaszcza, że miała jeszcze drugi tytuł (1/4 etatu). Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynika, że M. S. na początku ciąży czuła się dobrze, jednakże w kwietniu 2015 roku istniały wskazania do skorzystania przez nią ze zwolnienia lekarskiego i hospitalizacji z powodu zagrożenia ciąży co zostało potwierdzone zeznaniami świadka lekarza ginekologa P. K. (2) oraz zapisami w dokumentacji lekarskiej, jednakże wnioskodawczyni odmówiła skorzystania z zwolnienia i hospitalizacji, uznając, że zagrożenie wprawdzie istnieje ale nie jest istotne. W rezultacie ze zwolnienia lekarskiego skorzystała dopiero w maju 2015 roku a w sierpniu 2015 roku była hospitalizowana z powodu zagrażającego poronienia.

Reasumując ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy stronami spornej umowy o pracę w ogóle doszło do nawiązania stosunku pracy, brak jest bowiem na to jakichkolwiek dowodów. Ustalone okoliczności przemawiają natomiast za przyjęciem, że strony kwestionowanej umowy o pracę zawierając ją, miały inny cel niż jej wykonywanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania wnioskodawców nie zasługują na uwzględnienie i jako takie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 963) pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 372) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Z kolei zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 1 analizowanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego dwie strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. Nr 1502 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika

w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę z dnia 1 marca 2015 roku zawarta między płatnikiem składek P. S. a wnioskodawczynią M. S., jest nieważna, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczyniami składek P. S. a M. S. została zawarta dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczeniami a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone

w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex nr 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującemu zarzutów, że zawarł kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałaby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawcą a zainteresowanym przedsiębiorcą istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Odwołujący się w tym odwołująca się reprezentowana w niniejszym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazali, że w ramach zawartej spornej umowy

o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Zgromadzony materiał dowodowy świadczy ponadto, iż pracodawca nie miał również zamiaru przyjmowania tej pracy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z ustaleń faktycznych wynika, że zaoferowane wnioskodawczyni stanowisko pracy pracownika biurowego było etatem nowoutworzonym specjalnie na potrzeby usankcjonowania podpisanej umowy

o pracę, a tożsame stanowisko (z innym zakresem obowiązków – na magazynie) funkcjonowało już zresztą u płatnika składek. Ponadto po skorzystaniu przez wnioskodawczynię ze zwolnienia lekarskiego nie zatrudniono nikogo w okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni, a zatem funkcjonowało ono jedynie przez około dwa miesiące. Nadto umowa została rozwiązana w marcu 2016 roku i dopiero w lutym 2017 roku zawarto nową umowę o pracę.

Postępowanie dowodowe wykazało, iż ubezpieczona zainteresowana objęciem jej dodatkowym tytułem do ubezpieczenia społecznego, nie wykonywała de facto czynności w ramach umowy o pracę, albowiem odwołujący nie przedstawili w toku postępowania żadnych wiarygodnych dokumentów dotyczących spornego zatrudnienia sporządzonych przez M. S., nie ma dowodów na to, że wnioskodawczyni wystawiła faktury VAT czy sporządziła oferty handlowe i prowadziła kalendarz spotkań płatnika składek. Z zeznań powołanych świadków wynika jedynie, że wnioskodawczyni trzykrotnie dostarczyła dokumenty księgowe do obsługującego płatnika biura księgowego, zeznania te budzą szereg wątpliwości i nie potwierdzają, że zainteresowana faktycznie wykonywała jako pracownik w oparciu o umowę o pracę.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje też fakt, iż zainteresowana w tym samym czasie była zatrudniona u innego płatnika składek w 1/4 wymiaru czasu pracy. W ocenie Sądu możliwość wykonywania pracy zawodowej w tak dużym wymiarze i to przez osobę, która spodziewa się dziecka i przyjmuje leki podtrzymujące ciążę jest co najmniej dyskusyjna.

Należy także podkreślić bardzo krótki okres od daty podpisania spornej umowy

o pracę a rozpoczęciem przez wnioskodawczynię korzystania z długotrwałego zwolnienia lekarskiego w związku z chorobą przypadającą na okres ciąży – 60 dni. Z dokumentacji medycznej odwołującej wynika, że wyraziła zgodę na wystawienie jej zwolnienia lekarskiego dopiero po upływie 30 dni wymaganych dla uzyskania prawa do świadczenia.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartej umowy o pracę, a jedynie możliwość uzyskania dodatkowego tytułu dającego zainteresowanej prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Trudno w tym stanie faktycznym uznać, że nie mamy do czynienia z pozornością zawartej umowy o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu, zamiarem stron było jedynie umożliwienie M. S. skorzystania z wyższych świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych, a nie świadczenie pracy w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa o pracę stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia zainteresowanej obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy należy stwierdzić, że umowa o pracę pomiędzy płatnikiem a zainteresowaną została zawarta dla pozoru, gdyż stwierdzono,

że strony zawierając ją miały zamiar wywołania innych skutków prawnych niż te, które wynikają z umowy o pracę oraz jednocześnie próbowały przez jej zawarcie wprowadzić

w błąd osoby trzeciej, co do dokonanej czynności.

Nawet jeżeliby uznać, iż strony chociaż częściowo wykonywały zawartą pomiędzy sobą umowę o pracę, co w ocenie Sądu w żaden sposób nie wynika ze zgromadzonego

w sprawie materiału dowodowego, należałoby uznać, iż miała ona głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Czynność prawna mająca na celu obejście przepisów ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. W odniesieniu do umowy o pracę o obejściu prawa mówić można w sytuacji, gdy strony działając w zamiarze nawiązania stosunku pracy określają wzajemne prawa i obowiązki w sposób zgodny z prawem i zasadami współżycia społecznego, jednak celem ich działania nie jest uzyskanie świadczeń w postaci pracy i wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy np. uzyskanie stażu emerytalnego, czy ochrony ubezpieczeniowej na wypadek choroby czy wypadku. Należy bowiem podkreślić, iż intencją ustawodawcy jest, aby cel zawarcia umowy o pracę stanowiło nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia było uzyskanie wskazanych korzyści.

Tymczasem przy założeniu, że strony zawarły umowę o pracę należałoby uznać, iż w rozpoznawanej sprawie cele te uległy odwróceniu. Stronom chodziło bowiem o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały konstruowanie określonej sytuacji prawnej – umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Jednakże przestaje powyższa kwestia być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po nieuregulowaniu składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego przedstawione okoliczności przemawiają za uznaniem, że wnioskodawczyni, ze względu na spodziewaną niezdolność do pracy i związane z tym prawo do świadczeń, była zainteresowana objęciem jej dodatkowym tytułem ubezpieczeń społecznych. Strony umowy musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe. W uznaniu Sądu nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu ciąży i porodu i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcach spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Wnioskodawcy nie wykazali, w badanym okresie ubezpieczona rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz płatnika składek na podstawie kwestionowanej umowy o pracę.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, wątpliwości organu rentowego, co do rzeczywistego celu i zamiaru stron nawiązujących ten stosunek prawny były uzasadnione, a zatem zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiada prawu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania.

K.P.